

Høringskriv, Samsjøen og Bjonevatn, Sak 6877, Regnr. 200903224

Dette er et høringskriv fra **Dammodden Samsjøen Vel** i forbindelse med at det er Revisjonssak for konsesjonsvilkårene for Samsjøen med høringsfrist 11. mai 2016. Vi er klar over at konsesjonen er fra 4. juli 1958 og disse er i dag grunnleggende for Samsjøens regulering. Dette fremkommer meget klart i Foreningen Til Bægnavassdragets Regulering (FBR) sitt tilsvaer.

Foreningen åpner sitt tilsvaer med å referere til at det i løpet av 60 år, bare har vært 2 saker hvor det er gjort henvendelse til FBR i forbindelse med regulerings bestemmelsene. Det er fra hytteeiere i 2008 og nå fra Ringerike kommune. Vårt Vel har eksistert siden 1967 da det ble bygget 19 hytter på vestsiden av demningene. I dag er området eiet av Inger Bergund. I tillegg har flere av hytteeierne kjøpt sine tomter.

Regulering av vannet har vært et tema i alle disse årene. I 1994 hadde vi en skriftlig henvendelse til FBR angående visse krav til vannspeilet til bestemte tider på våren for å sikre noenlunde grei tilgang til vannet. Dette forslaget ble avslått av FBR. Det var ikke snakk om dialog, bare henvisning til konsesjonsvilkår. Det har også vært besøk på kontoret til FBR fra vårt Vel i sakens anledning, uten resultat. Undertegnede har også sendt 2 e-poster. En i 2007 og en i 2014. Årsaken i 2014 var at nedtappingen var 3.85 meter, målt fra bolt. Begge disse gangene så Samsjøen ut som et krater med nye øyer, lange sand og gjørmebrenner. Det var faktisk fullt mulig å gå tørrskodd fra bukta på Samsjøens østre side, og over til den lille øya med et lite hvitt hus og båthus, som ligger nærmest den vestre side. I det svaret vi fikk, ble det på nytt henvist til konsesjon av 1958, og hvis vi ikke var «greie gutter», kunne de ha senket vannet enda 2 meter. Hvordan Samsjøen vil se ut med maks nedtapping tør vi nesten ikke tenke på engang.

Ille var det i særdeleshet for få år siden da det tilfeldig ble oppdaget teknisk feil i tappeslusen. Feilen ble rettet først når Samsjøen var til de grader tappet ned. I FBR sitt tilsvaer, er det overhode ikke nevnt noe om denne feilen, bare glansbilder vises. De historiske bildene i tilsvaret fra FBR viser jo hvor idyllisk det har vært, og ikke er nå for tiden. En sak som dette har helt sikkert 2 sider i tillegg til høyt og lavt vann.

Jeg vedlegger også noen fargebilder tatt av meg, bl.a. fra april 2012 som viser området øst for «øyhytta» og 14/7 2014 som viser noe av alle de brune holmer og skjær som har dukket opp nord for demningene med båter i opplag. Også Damhytta har lang vei til vannet. Utsikten fra min hytte som ligger midt i Velområdet, viser hvordan det så ut mot dammen juli 2014.

Slik vi opplever det, er Samsjøen de senere år blitt mer og mer tappet ned om vinteren. Snømengden er jo ikke den samme som før, og snøsmeltingen tilfører ikke Samsjøen like mye vann som tidligere. Dette resulterer en unormal lav vannstand gjennom hele sommeren. I tillegg henger nok tappingen sammen med at i de siste 10 år har vinterstrøm hatt høy pris i Norge og enda høyere på kontinentet, noe som har medført stor eksport med tilhørende fortjeneste til kraftverkene. Ifølge opplysninger fra NVE i NRK for noen uker siden, er kraftproduksjonen i Norge de nærmeste årene så stor, at 10% av produksjonen blir eksportert til kontinentet.

Dagens samfunn har på alle felter forandret seg til det bedre. Dessverre ser ikke dette ut til å gjelde regulering/konsesjoner i forbindelse med vannkraft. Den gangen i 1958 var Samsjøens nærområder, i likhet med Norge, generelt nesten et bondesamfunn. Svært få hadde bil eller telefon, brukbare veier var knapt eksisterende og ferierende folk tok toget ut av byen. I Samsjøområdet var hest og kjerre det dominerende etter krigen, hvor landet skulle bygges.

Side 2

I dag er denne historiske opplevelsen nesten snudd på hodet. Friluftlivets betydning for det norske folks gode helse er av vesentlig betydning og er i dag en viktigere og viktigere faktor. Små vann i nærmiljøet til byene i det sentrale østlandsområdet er en stor resurs. Ringerike og Hønefoss vil jo bli mere og mere sentralt, konf. bl.a. Ringeriksbanen, ny E16 m.m.

Tidligere var lokalbefolkningen samlet om sommeren ved den etablerte badesandstranden ved demningen. I dag er de nesten borte. Hvorfor? Vi er ikke i tvil. Det er grenser hvor langt barna vil vasse i gjørme før de får vann til knærne.

Vi har snakket med noen grunneiere i vårt Vel område, bl.a. Inger Bergsund som ikke kan huske lignende tilstander. Hun er mildt sagt oppgitt. Det er ikke tvil om at et lite vann som Samsjøen i dag ikke ville ha fått den konsesjonen de fikk i 1958 (sikkert vært under behandling siden 1952/53). Slik FBR fremstiller det, skulle vi nesten tro at Damsjøen er helt sentral i vassdragets nedbørsområde. Nei, det er ikke det. Vi har forstått at 0,5% av vassdragets nedre produksjon kommer fra Samsjøen. Nærmer null er det ikke mulig å komme. Det må stilles krav til RBF at de må utnytte den eksisterende vannmengden bedre, bli mer effektive. Ikke bare lene seg tilbake og være fornøyd. Se bare på den kraftslukende industrien. Den har redusert sitt forbruk betydelig. Vi vet at det er mange kraftverk gjør mye på effektivitets siden, men hva gjør FBR og deres samarbeidspatnere? Hele det norske samfunn bruker i dag store ressurser på energisparing med stort hell.

Uansett vil vannet i Samsjøen tilføres Ådalselva, med tilhørende kraftverk, i like store mengder som i dag i løpet av året, hvis vannet kan renne uhindret i de mengder «vår herre» finner ut hvert år uten regulering. Det er vel ingen som i dag stjeler vannet i Samsjøen? At flomfare i Samsjøelva vil medføre store erosjonsfarlige situasjoner er ikke tilstede, ifølge FBR egne beregninger i sitt tilsvaer.

FBR truer også i sitt tilsvaer med at hvis nye vilkår gjennomføres, kan det utløse økonomisk krav. Det er skremsel propaganda av godt gammelt merke!

I sitt hørings svar opplyser FBR at de «har gjort hva som gjøres kan» i forbindelse med å opprettholde fiskebestanden i et av Ringerikets historisk beste fiskevann. Tviler ikke på det, men når de på den andre siden gjør hva de kan for å ødelegge dagens bestand er det lite troverdig. Dagens ned tapping gjør at bestanden er helt minimal. Nesten alle våre medlemmer har helt gitt opp å fiske. Det er jo tilnærmet en vits at FBR ble pålagt å pleie de små bekkeutløp til Samsjøen med sandbanker slik at ørreten kan ha yngleplasser. Bekkeutløpen har i store perioder vært helt tørre de siste årene. At det tidligere ble satt ut stam yngel var bra, men i praksis merkes det overhode ikke på bestanden. I dag settes det ikke ut mere yngel. Det er småfisken som dominerer, og de få store spiser de små. Det ville overraske oss om det i dag selges dagskort eller årskort til kr. 400,-pr. stk. Ingen av våre 17 hytteeiere kjøper kort. Melodien er: »jeg kjøper fiskekort først når jeg får fisk». Gjør en forespørsel til «Haugen i bommen» som selger fiskekort angående salget.

Dammodden Samsjøen Vel vil henstille til NVE, som regulerende myndighet, setter grenser for ned tapping av vannspeilet på en slik måte at det er til beste for alle parter uten at FBR kan hvile seg på konsesjonen og true med 6 meter totalt. Vi mener det må settes grenser for hvor langt ned vannet kan tappes f.eks. til 1. april hvert år slik vårt Vel foreslo i 1994. Det må ikke undervurderes at vinteren også er en utfordring slik nedtappingen har vært de senere år. Det er risikosport å gå på ski og annen aktivitet p.g.a. at isen henger høyt over vannflaten og kan rase ned.

Hva med konsesjonen av 1958? På oss virker det som om det er lettere å modernisere den norske Grunnloven, enn bestemmelser gitt i kraftverks konsesjoner. Heldigvis er ikke Samsjøens vann noe direkte vann til et kraftverk. Det er ikke lett å dokumentere den faktiske opplevelsen av hvordan Samsjøen reguleres. Vi er ikke et profesjonelt foretak som kan stille opp med grafer og bilder i bøtter og spann slik RBF gjør i sitt tilsvaer og hvor de forherliger sine påstander til både det ene og det andre helt

Side 3

tilbake til tømmerfløtingens dager. Se bare på det lille røde båthuset som er bygget i fløtningstidens dager, det ligger i dag stort sett langt på land det meste av sommeren. Hvem kan av vannføringsbildene FBR viser i sitt tilsvar, se hvor mye vann som renner ut pr sekund? Vi kan etter beste evne ikke se. Vi har med selvsyn hvert år sett hvor mye som er tappet frem t.o.m. april, og konstaterer at det de senere år har vært så lite vann etter vinterens at det nesten ikke er snakk om bruk av båt om sommeren. Det er umulig å få den sjøsatt og tatt opp og ned «over stakk og stein». Sannsynligheten for «normal» vannstand sommeren 2016 er til stede slik det ser ut i dag. Hvorfor akkurat i år?

Vi avventer en positiv behandling, slik at et av Ringerikes fineste tur og rekreasjonsområder kan utvikles til beste for alle parter i fremtiden. Hvis det som en del av saksbehandlingen er aktuelt med en befaring, vil vi gjerne bli invitert. Området er jo gitt høyeste faktor av Ringerike kommune ved fastsettelse av eiendomsskatt, p.g.a. sin attraktive beliggenhet og bruksmuligheter, basert på hva fortiden har vist Ringerike kommune.

Med hilsen

DAMMEN SAMSJØEN VEL, etabl. 1967

Bernt Høvset

Smedsvingen 30

1395 Hvalstad

e-post: bhovset@online.no

Telef. 93 44 97 05